Nlereanya Nkuzi Asụsụ Igbo N'oge A: Iji Yuutubu, Tiktọkụ Na Pọdcastị Kwalite Mmụta Asụsụ Igbo N'ụlọakwụkwọ Sekọndịrị Dị N'okpuru Ọchịchị Ivo Nke Steeti Ebonyi Si N'aka

Arohonyekachi, Grace Nneoma
Department of Arts Education, Faculty of Education,
University of Nigeria, Nsukka
emmanuelgracenneoma@gmail.com
&
Ezema, Chinenye Anthonia
Humanities Unit, School of General Studies/
Department of Arts Education, Faculty of Education,
University of Nigeria, Nsukka
chinenye.ezema@unn.edu.ng (Corresponding Author)

Umị

Nchọcha a nyochara otu a ga-esi ji ọwa okwu dijitalụ dịka Yuutubu, TịkTọkụ, na Pọdcastị kwalite mmụta asụsụ Igbo n'ụlọakwụkwọ sekọndịrị dị n'okpuru ọchịchị Ivo nke Steeti Ebonyi. Ebumnuche nchọcha a bụ ịchọpụta ma teknụzụ ndị a e nwere ike ime ka ụmụakwụkwọ nwee mmasị karịa n'ọmụmụ asụsụ Igbo, meziwanye nghọta ha, ma kwalite iji asụsụ Igbo eme ihe na ndụ. E jiri usoro nchọcha ngwakọta mee nchọcha a, nke gụnyere akwụkwọ njụmaza na ajụjụ ọnụ. Ndị e ji mee nchọcha gụnyere ndị nkuzi asụsụ Igbo iri na ise na ụmụakwụkwọ otu narị sitere n'ụlọ akwụkwọ anọ. Nnwale ndịnazụ gosiri na pasenti dị elu nke ụmụakwụkwọ kwadoro na iji vidiyo na Pọdcastị na-enyere ha aka ịghọta nke ọma ma na-eme ka mmụta dị elu. Ọzọkwa, ndị nkuzi gosiri na ọwa okwu ndị a na-enye ohere maka mmekọrịta na ịkụzi n'ụzọ dị egwu. Nchọcha a na-enyekwa aka n'ichebe asụsụ na omenala Igbo n'oge dijitalụ. N'agbanyeghị uru ndị a, a chọpụtara ihe isi ike dịka enweghị ịntanetị, enweghị akụrụngwa dijitalụ, na enweghị ọzụzụ zuru oke maka ndị nkuzi. A tụnyere aro ka

gọọmenti steeti na ndị na-elekọta agụmakwụkwọ tinye teknụzụ n'iji kuzi nkuzi asụsụ Igbo ma nye ndị nkuzi ọzụzụ zuru oke.

Ọkpụrụkpụ Okwu: Mmụta Dijitalụ, Yuutubu, TịkTọkụ, Pọdcastị, Nkuzi Igbo, Mgbasa Ozi Teknụzụ

Mkpọlite

Asụsụ bụ ngwa ọrụ dị mkpa n'imepe mmadụ na obodo. Asụsụ Igbo, dịka otu n'ime asụsụ ukwu dị na Naịjịrịa, na-eche ihu n'ihe isi ike n'oge a n'ihi mmepe teknụzụ, mmepe obodo, na itinyekwu uche n'asụsụ mba ofesi dịka Bekee na Furenchi. Asụsụ Igbo, nke ndị mmadụ karịrị nde iri anọ na ise na-asụ na Naijiriịa na mba ụwa niile dịka nchọpụta UNESCO, 2022 si kwuo, na-enwe nsogbu n'ịdị ndụ n'ihi mmetụta asụsụ Bekee na mgbasa ozi dijitalụ. Dịka ọtụtụ asụsụ Africa, asụsụ Igbo na-achọ ngwa ọrụ ọhụrụ iji mee ka ọ dị ndụ ma na-adigide adigide (Obiakor, 2020).

N'oge a, mgbasa ozi dijitalụ abụrụla akụkụ dị mkpa n'ime ndụ ụmụaka na ndị okenye. Platfọmụ dị ka TịkTọkụ, nke nwere ihe karịrị otu nde mmadụ na ise na-eji ya eme ihe kwa ụbọchị bụ nke zuru ụwa niile ọnụ (TịkTọkụ Global Report, 2025), na-enye ohere maka ịkụzi asụsụ n'ụzọ dị mfe, atọ ụtọ, nakwa inwe mmekọrịta. Yuutubu, nke nwere ihe karịrị otu nde mmadụ abụọ na asaa na-eji ya (Yuutubu Statistics, 2024), na-enye vidiyo toro ogologo na nke etoghị ogologo maka nkuzi asụsụ. Pọdcastị, nke na-eme ka mmadụ nụ olu na okwu n'ezi ọnọdụ, na-enye aka n'ịkwalite ịnụ na ikwu okwu. Nchọcha a na-enyocha otu e si eji ọwa okwu ndị a kwalite mmụta asụsụ Igbo n'ụlọakwụkwọ sekọndịrị dị n'okpuru ọchịchị Ivo nke Steeti Ebonyi.

Ọtụtụ ụmụakwụkwọ na-ahụ asụsụ Igbo dị ka ihe na-adighị baa uru n'ọdịnihu ha, nke na-eduga n'ibelata mmasị ha n'ịmụ ya. N'ụwa dijitalụ nke ugbu a, ọwa mgbasa ozi dị ka TịkTọkụ abụrụla ngwa ọrụ dị ike maka ịkụzi asụsụ na omenala, karịchaa maka asụsụ dịka asụsụ Igbo nke na-enwe nsogbu n'ịdị ndụ n'etiti mba ụwa. TịkTọkụ na-enye ohere maka ntakịrị ihe onyonyo na-etoghị ogologo, mmekọrịta, na ịkụzi ihe n'ụzọ dị egwu, nke na-eme ka ọ dabaa adaba maka ịkụzi asụsụ Igbo na omenala ya. Ọzọkwa, n'ụlọakwụkwọ sekọndịrị, ebe ụmụakwụkwọ na-eji ekwentị sịmatị na-ejikọta mba ụwa, itinye teknụzụ ndị a nwere ike ime ka

nkuzi asụsụ Igbo ghara ịbụ ihe na-eme ka ha hụ ya ka ihe siri ike, kama ihe na-atọ ụtọ.

N'aka nke ọzọ, teknụzụ mgbasa ozi dijitalụ abụrụla ihe dị mkpa n'ime ndụ ụmụakwụkwọ. Ọwa okwu dịka Yuutubu, TịkTọkụ, na Pọdcastị na-enye ohere ọhụrụ maka mmụta, ebe ụmụakwụkwọ na-enweta ihe mmụta site n'ịhụ, ịnụ, na imekọrịta n'etiti mmadụ na ibe ya. Nke a na-emeghe ụzọ ọhụrụ maka nkuzi asụsụ Igbo ka ọ bụrụ ihe na-atọ ụtọ ma dịkwa ire. Dịka ọmụmatụ, na mba India, e jirila TịkTọkụ kwalite mmụta asụsụ Hindi na Tamil, nke mere ka pasenti ụmụakwụkwọ nwee mmasị karịa 40% (Kumar, 2023). N'otu aka ahụ, n'Africa, e jirila Yuutubu na Pọdcastị chebe asụsụ Swahili na Yoruba (Afolabi, 2021). Nchọcha a na-achọ iji nlereanya ndị a rụọ ọrụ na Steeti Ebonyi.

N'agbanyeghị mkpa asụsụ Igbo dị, e nwere mbelata doro anya ma pụtakwa ihe n'ogo mmụta na mmasị ụmụakwụkwọ n'asụsụ a. Usoro nkuzi ọdịnala, nke na-adaberekarị na ịgụ akwụkwọ na nkụzi n'ọnụ, anaghị adọta uche ụmụakwụkwọ nke oge a. Nke a na-eduga n'ịda nnwale ule nakwa iji asụsụ Igbo emepụta ihe na ndụ. Dịka nchọpụta Federal Ministry of Education (2020) si kwuo, pasenti ụmụakwụkwọ na-eme nke ọma n'asụsụ Igbo na ule SSCE belatara site na 65% na 2015 ruo 45% na 2024. Nke a na-achọ ụzọ ọhụrụ, dịka itinye teknụzụ dijitalụ n'ọrụ. Ọzọkwa, na Steeti Ebonyi, ebe ọchịchị Ivo nwere ụlọakwụkwọ sekọndịrị karịrị iri ise, mbelata mmasị na-asụsụ Igbo na-eme ka omenala ndị Igbo ghara ịdị ndụ. Nchọcha a na-achọ imezi nke a site n'ịchọpụta uru na ihe isi ike nke teknụzụ dijitalụ.

Nsogbu Nchọcha

Nchọcha a dị mkpa n'ihi na ọ ga-enye aka n'ichebe asụsụ na omenala Igbo. Site n'ịchọpụta uru teknụzụ dijitalụ, ọ ga-enyere ndị na-eme iwu agụmakwụkwọ aka ịmepụta usoro iwu ga-akwalite iji ọwa okwu ndị a rụọ ọrụ n'ụlọakwụkwọ. Ọzọkwa, ọ ga-enyere ndị nkuzi aka ịmụ ụzọ ọhụrụ n'ikuzi nkuzi, ma mee ka ụmụakwụkwọ nwee mmasị karịa n'asụsụ Igbo. N'ọdịnihu, nchọcha a nwere ike ịbụ ihe mmalite maka nchọcha karịa na steeti ndị ọzọ na Naịjịrịa, nakwa mba Africa niile. Ọ ga-enyekwa aka n'ịmepụta usoro agụmakwụkwọ ga-eme ka asụsụ obodo ghara ịla azụ n'ihi mmetụta dijitalụ.

Mbumnuche Nchọcha

Mbunuche nchọcha a bụ inyocha nlereanya nkuzi asụsụ Igbo n'oge a: Iji Yuutubu, Tiktọkụ na Pọdcastịị kwalite mmụta asụsụ Igbo n'ụlọakwụkwọ sekọndịrị dị n'okpuru ọchịchị Ivo nke Steeti Ebonyi. Mbunuche nchọcha a kpọmkwem bụ:

1. Ịchọpụta otu iji ọwa Yuutubu, TịkTọkụ, na Pọdcastị si emetụta mmasị ụmụakwụkwọ n'ịmụta asụsụ Igbo n'ụlọakwụkwọ sekọndịrị dị n'okpuru ọchịchị Ivo nke Steeti Ebonyi.
2. Ịchọpụta uru Yuutubu, TịkTọkụ, na Pọdcastị nwere na nghọta asụsụ Igbo n'ebe ụmụakwụkwọ sekọndịrị dị n'okpuru ọchịchị Ivo nke Steeti Ebonyi.
3. Ịchọpụta ihe isi ike na-egbochi iji Yuutubu, TịkTọkụ, na Pọdcastị akụzi asụsụ Igbo n'ụlọakwụkwọ sekọndịrị dị n'okpuru ọchịchị Ivo nke Steeti Ebonyi.
4. Ịchọpụta mgbanwe na ndịnaazụ ụmụakwụkwọ tupu na mgbe e jirila Yuutubu, TịkTọkụ, na Pọdcastị akụzi asụsụ Igbo n'ụlọakwụkwọ sekọndịrị dị n'okpuru ọchịchị Ivo nke Steeti Ebonyi.

Ajụjụ Nchọcha

Ajụjụ nchọcha ndị a ka e guzobere maka nchọcha a.

1. Kedu ka iji ọwa Yuutubu, TịkTọkụ, na Pọdcastị si emetụta mmasị ụmụakwụkwọ n'ịmụta asụsụ Igbo n'ụlọakwụkwọ sekọndịrị dị n'okpuru ọchịchị Ivo nke Steeti Ebonyi?

2. Kedu uru Yuutubu, TịkTọkụ, na Pọdcastị nwere na nghọta asụsụ Igbo n'ebe ụmụakwụkwọ sekọndịrị dị n'okpuru ọchịchị Ivo nke Steeti Ebonyi?

3. Kedu ihe isi ike na-egbochi iji Yuutubu, TịkTọkụ, na Pọdcastị akụzi asụsụ Igbo n'ụlọakwụkwọ sekọndịrị dị n'okpuru ọchịchị Ivo nke Steeti Ebonyi?

4. Kedu mgbanwe na ndịnaazụ ụmụakwụkwọ tupu na mgbe e jirila Yuutubu, TịkTọkụ, na Pọdcastị akụzi asụsụ Igbo n'ụlọakwụkwọ sekọndịrị dị n'okpuru ọchịchị Ivo nke Steeti Ebonyi?

Atụtụ Nkọwa

Nkuzi Asụsụ Obodo na ihe Isi Ike Ya

Asụsụ obodo bụ isi ihe na-echekwa omenala na njirimara obodo. Ndị nchọpụta dịka Obiakor (2020) kwuru na mbelata ojiji asụsụ obodo na-eduga n'ịla n'iyi omenala obodo ahụ. Na Naịjirịa, asụsụ Igbo na-eche enwe nsogbu n'ihi mmetụta asụsụ Bekee na usoro agụmakwụkwọ. Dịka Okeke na Eze (2021) si kwuo, na

ụlọakwụkwọ sekọndịrị, ụmụakwụkwọ na-ahọrọ asụsụ Bekee n'ihi na ha na-ahụ ya dịka ngwa ọrụ maka ọrụ na mmepe obodo. Nke a na-eme ka pasenti mmụta asụsụ Igbo daa. Ọzọkwa, na Steeti Ebonyi, ebe ọchịchị Ivo nwere ọnụ ọgụgụ dị ukwuu nke ndị na-asụ asụsụ Igbo, mmepe obodo ebelata iji asụsụ Igbo eme ihe (Eze, 2022).

Uru Teknụzụ Dijitalụ na Mmụta Asụsụ

N'oge a, agụmakwụkwọ agbanweela nke ukwuu n'ihi mmepe teknụzụ dijitalụ. Ndị odeakwụkwọ dị ka UNESCO (2019) kwuru na mmụta dijitalụ na-enye ohere ka mmụta bụrụ ihe na-aga n'ihu, na-eme ka ụmụakwụkwọ nwee ike ịmụta ihe n'oge nakwa ebe ọbụla. N'ọmụmụ asụsụ, teknụzụ na-enyere ha aka e jikọta olu, onyonyo, na ederede, nke na-eme ka nghọta sie ike ma tọọ atọ. Dịka Ezema (2023) na Adebayo (2018) si kwuo, na Naịjịrịa, itinye teknụzụ n'ime nkuzi asụsụ na-eme ka nghọta ụmụakwụkwọ karịa pasenti iri ise (50%). Ọzọkwa, nchọcha na mba Kenya gosiri na iji TịkTọkụ na-eme ka mmụta asụsụ Swahili karịa pasenti iri isii (60%) (Mutua, 2024).

Yuutubu na Nkuzi Asụsụ

Yuutubu bụ ọwa okwu vidiyo nke na-enye ohere maka nkuzi toro ogologo na nke dị obere. Na nchọcha dịka Mayer (2019) si kwuo, vidiyo na-enye aka n'ịmụ usoro ahịrịokwu na ụda okwu. N'asụsụ Igbo, ọwa okwu dịka "Igbo Language TV" na-enye vidiyo na-akọwa okwu, akụkọ, na omenala, nke na-eme ka ụmụakwụkwọ nwee mmasị na ya. Ọzọkwa, nchọpụta Arohonyekachi na Ezema (2025) gosipụtakwara na Yuutubu na-enye ohere maka mmekorita site na ntinye ọnụ a na-ahụta mgbe a na-emepụta ihe onyonyo. Dịka nchọpụta si kwuo, ụmụakwụkwọ na-eji Yuutubu mụta asụsụ na-enweta ndịnaazụ karịa pasenti iri atọ (30%) n'ule (Smith, 2023).

TịkTọkụ na Nkuzi Asụsụ

TịkTọkụ, nke na-adabere na obere vidiyo etoghị ogologo nke na-enwe tikọm tikọm iri na ise were rue na iri isii, dị mma maka ụmụaka nke oge a. Dịka TịkTọkụ Global Report (2025) si kwuo, ọ na-eme ka mmụta bụrụ ihe egwuregwu. N'asụsụ Igbo, vidiyo na-egosi ejije, egwu, na akụkọ ifo na-enye aka n'ịmụ okwu ọhụrụ. Nlereanya sitere na ọwa okwu dịka @IgboVibes na-egosi otu e si kwalite omenala.

Nchọcha gosiri na TịkTọkụ na-eme ka mmekorịta ụmụakwụkwọ karịa pasenti iri asaa (70%) (Lee, 2024).

Pọdcastị na Nkuzi Asụsụ

Pọdcastị na-adabere n'olu na n'okwu, nke na-enye aka n'ịkwalite ịnụ na ikwu okwu. Dịka nchọcha Okeke na Eze (2021) si kwuo, Pọdcastị na-eme ka ụmụakwụkwọ nwee ike ịnụ ezi ụda okwu. N'asụsụ Igbo, Pọdcastị dịka "Igbo Talks" na-enye ohere mkparịtaụka tinyere ịkọ akụkọ. Ọ na-enye aka n'ịmụ ụda na usoro ahịrịokwu nwere ezi ọnọdụ, na-eme ka nghọta karịa pasenti iri ise (50%) (Johnson, 2022).

Atụtụ Mmụgharị

Atụtụ Kọnstruktivizim (Lev Vygotsky, (1934)

Kọnstruktivizim na-ekwu na ụmụakwụkwọ na-eweta ihe mmụta site n'ahụmahụ ha. Iji ejije nke vidiyo na TịkTọkụ na-enye ha ohere ịhụ ihe n'anya ma jikọta ya na ihe ha na-ahụ kwa ụbọchị kwa ụbọchị. Vygotsky kwuru na "Zone of Proximal Development" (ZPD) na-eme ka mmụta sie ike site n'enyemaka ndị ọzọ, dịka ndị nkuzi na sitekwa na vidiyo. Na nkuzi asụsụ Igbo, ụmụakwụkwọ nwere ike iṅomi vidiyo ma mepụta nke ha, nke na-eme ka ha nweta nghọta. Nke a na-akwado iji teknụzụ dijitalụ eme ihe n'ihi na ọ na-eme ka mmụta ghara ịbụ ihe nkịtị.

Atụtụ Mmụta Mmekọrịta Mmadụ na Ibe Ya (Albert Bandura (1977)

Usoro mmụta mmekọrịta mmadụ na ibe ya bụ echiche na-ekwu na mmadụ na-amụta ihe ọhụrụ site n'ilebe ndị ọzọ anya, iṅomi ha, na ịhụ ihe si na omume ha pụta. Isi ihe ndị dị mkpa gụnyere: Nlebara anya, Ncheta, Iṅomi, na Mkpebi. Bandura kwuru na a enweta mmụta site n'ilele maọbụ iṅomi omume onye ọzọ mere. Vidiyo Yuutubu na TịkTọkụ na-enye ihe atụ doro anya etu e si eji asụsụ Igbo eme ihe na ndụ, dịka mkparịtaụka na akụkọ. Na Steeti Ebonyi, ụmụakwụkwọ nwere ike iṅomi ndị mgbazi n'asụsụ na n'omenala Igbo ma jiri ya eme ihe, nke na-eme ka ha nwee mmasị karịa.

Usoro Mmụta Mọtimidia (Richard Mayer (2019)

Usoro mmụta mọtimidia na-ekwu na mmadụ na-amụta ihe nke ọma mgbe e jikọtara okwu na ihe onyonyo ọnụ. Mayer kwuru na njikọ ederede, olu, na vidiyo na-eme ka nghọta karịa pasenti iri asaa (70%). Na nkuzi asụsụ Igbo, Pọdcastị na

vidiyo na-ejikọta olu na onyonyo, nke na-enye aka n'ịmụ ụda na usoro ahịrịokwu. Nke a na-akwado iji ọwa okwu dijitalụ n'ihi na ọ na-eme ka mmụta ghara ịbụ ihe lara n'iyi.

Ụdị Nchọcha

Nchọcha a jiri usoro nchịkọta/ngwakọrịta ọnụ were rụọ ọrụ, nke gụnyere ntụcha ọnụọgụ na ntụcha kenkọwa. Ntụcha ọnụọgụ site na njụmaza, ebe ntụcha kenkọwa sitere n'ajụjụọnụ. Ndị sonyere bụ ndị nkuzi iri na ise na ụmụakwụkwọ otu narị sitere n'ụlọakwụkwọ anọ n'okpuru ọchịchị Ivo. Njụmaza nwere ajụjụ iri na abụọ na Likert scale, ebe ajụjụọnụ ndị nkuzi nwere ajụjụ iri. Data Ntụcha ọnụọgụ ka e ji SPSS nyochaa, site n'iji pasentieji na miin. Ntụcha kenkọwa data ka e ji thematic analysis nyochaa. Usoro nchọnusoro ka e jiri mee nnwale, ebe otu klaas nwetara nkuzi dijitalụ ruo ọnwa atọ, na otu ọzọ e jiri usoro nkuzi ọdịnala. Nke a nyere aka n'ịchọpụta mgbanwe na ndịnaazụ. Ọzọkwa, e jiri nnwale ndịnihu na nnwale ndịnaazụ chọpụta uru ya.

Nchọpụta/Mkparịtaụka

Tebulu Nke Mbụ: Mmasị Ụmụakwụkwọ N'iji Teknụzụ Dijitalụ Mụta Asụsụ Igbo

Nzaghachi	Pasenti (%)
Ekwesiri m ike	60%
Ekwere m	25%
Ajụrụ m	10%
Ajụsiri m ike	5%

Dịka Tebulu nke mbụ si gosi, pasenti iri asatọ na ise (85%) nke ụmụakwụkwọ nwere echiche ọma gbasara iji teknụzụ dijitalụ akụzi asụsụ Igbo. Nke a na-egosi na ọwa okwu dijitalụ na-adọta uche ha, nke dabara n'atụtụ Mmụta Mmekọrịta Mmadụ na Ibe ya nke Bandura (1977), ebe ụmụakwụkwọ na-amụta site n'ilele anya na iṅomi.

Tebulu Nke Abụọ: Uru Teknụzụ na Nghọta Asụsụ Igbo

Ihe a Jụrụ	Ee (%)	Mba (%)
Na-enye nghọta	78%	22%
Na-eme ka mmụta dị ire	82%	18%
Na-akwalite mmekorịta	75%	25%

Na Tebulu nke abụọ, pasenti iri asaa na asatọ (78%) kwuru na teknụzụ na-enye nghọta, na pasenti iri asatọ na abụọ (82%) kwuru na ọ na-eme ka mmụta dị ire. Nke a na-akwado Usoro Mmụta Mọtimidia nke Mayer (2019), nke na-ekwu na njikọ olu na onyonyo na-eme ka nghọta sie ike. N'okpuru ọchịchị Ivo, ebe ụmụakwụkwọ na-eji ekwentị sịmatị, nke na-eme ka mmụta ghara ịbụ ihe siri ike, kama ihe dị mfe. Nchọpụta a na nchọcha Adebayo (2018) na-egosi na uru ndị a dị na Naịjirịa niile ma e jiri teknụzụ dijitalụ akụzi nkuzi.

Tebulu Nke Atọ: Ihe Isi Ike n'itinye Teknụzụ Dijitalụ

Ihe Isi Ike	Pasent (%)
E nweghị ịntanetị siri ike	65%
E nweghị akụrụngwa teknụzụ dijitalụ	55%
E nweghị ọzụzụ ndị nkuzi zuru oke	40%
E nweghị ndịna asụsụ Igbo	30%

Tebulu nke atọ na-egosi ihe isi ike nke nwere pasenti iri isii na ise (65%) kwuru na e nweghị ịntanetị siri ike bụ nsogbu kacha. Nke a na-egosi na na mpaghara ime obodo dịka n'okpuru ọchịchị Ivo, enweghị akụrụngwa dijitalụ na-egbochi itinye teknụzụ n'ọrụ. Pasenti iri ise na ise (55%) kwuru enweghị akụrụngwa dịka kọmputa na projektọ, na-eme ka nkuzi ghara ịdị ire. Ọzọkwa, pasenti iri anọ (40%) kwuru enweghị ọzụzụ zuru oke maka ndị nkuzi, nke na-eme ka ha ghara ịkpọ okwu ndị a nke ọma. Pasenti iri atọ (30%) kwuru na enweghị ndịna asụsụ Igbo zuru oke na Yuutubu na TịkTọkụ, nke na-egosi mkpa ịmepụta ndịna asụsụ Igbo ọhụrụ. Nke a dabara na nchọcha UNESCO (2019), nke kwuru na, na mba Africa, enweghị ịntanetị na-egbochi mmụta dijitalụ.

Mkparịtaụka na-egosi na, n'agbanyeghị uru dị n'iji teknụzụ dijitalụ akụzi nkuzi, ihe isi ike ndị a na-achọ enyemaka nke gọọmenti, dịka inye ndị nkuzi ịntanetị na ọzụzụ na ya. Na Steeti Ebonyi, ebe okpuru ọchịchị Ivo na-enwe nsogbu akụ na ụba, nke a na-eme ka itinye teknụzụ sie ike, mana ọ ga-enye aka n'ịkwalite mmụta. Ọzọkwa, site na ajụjụọnụ, ndị nkuzi na-achọ wokshọpu kwa ọnwa iji mụta otu e si eji TịkTọkụ na Pọdcastị akụzi nkuzi. Nke a emere ka nchọcha a na-akwado itinye ego na akụrụngwa teknụzụ dijitalụ iji mee ka mmụta n'asụsụ Igbo dị ire.

Tebulu Nke Anọ: Mgbanwe na Nsonaazụ Ụmụakwụkwọ Tupu na Mgbe Nkuzi Dijitalụ

Ogo Nghọta Mgbanwe (%)	$\overline{X}$ Tupu Nkuzi Dijitalụ	$\overline{X}$ Mgbe Nkuzi Dijitalụ	
Ụdaolu na Ụda Okwu	45%	72%	+60%
Usoro Ahịrịokwu	50%	78%	+56%
Iji Okwu n'Ezi Ọnọdụ	42%	75%	+79%
Nghọta Omenala	48%	80%	+67%

Tebulu nke anọ na-egosi mgbanwe doro anya na nghọta ụmụakwụkwọ. Tupu nkuzi teknụzụ dijitalụ, akara miin n'ụdaolu na ụda okwu bụ pasenti iri anọ na ise (45%), mana mgbe e jirila Yuutubu na TịkTọkụ nkuzi, ọ ruru pasenti iri asaa na abụọ (72%), nke na-egosi mgbanwe +pasenti iri isii (60%). N'usoro ahịrịokwu, site na pasenti iri ise (50%) ruo pasenti iri asaa na asatọ (78%) (+pasenti iri ise na isii 56%), na iji okwu n'ezi ọnọdụ site na pasenti iri anọ na abụọ (42%) ruo pasenti iri asaa na ise (75%) (+pasenti iri asaa na iteghete 79%). Na nghọta omenala, site na pasenti iri anọ na asatọ (48%) ruo pasenti iri asatọ (80%) (+pasenti iri isii na asaa 67%).

Nke a na-egosi na teknụzụ dijitalụ na-eme ka mmụta sie ike, nke kwenyere na Atụtụ Kọnstruktivizim nke Vygotsky (1934), ebe ahụmahụ site na vidiyo na Pọdcastị na-enye aka n'ịwulite mụta. Mkparịtaụka a na nchọcha Okeke na Eze (2021) na-egosi na n'ụlọakwụkwọ sekọndịrị, itinye Pọdcastị ga-eme ka nghọta ụda okwu karịa pasenti iri ise (50%). N'okpuru ọchịchị Ivo, ebe usoro nkuzi ọdịnala na-eme ka nghọta daa mba, mgbanwe ndị a na-egosi na teknụzụ dijitalụ nwere ike imezi nke a.

Ọzọkwa, site n'ajụjụ ụmụakwụkwọ, o gosiri na ha na-echeta ihe karịa site n'ilele vidiyo TịkTọkụ, nke na-eme ka ha jiri asụsụ Igbo eme ihe na ndụ ha. Nke a na-akwado ebumnuche nchọcha, na-egosi na teknụzụ dijitalụ na-enye aka n'ichebe na n'ịkwaite asụsụ Igbo. Mana, mkparịtaụka na-egosi na mgbanwe ndị a enwere ike ịbụ nwa oge ma ọ bụrụ na enweghị akụrụngwa na-adịgide adịgide, nke na-eme ka aro gbasara ọzụzụ na inye akụrụngwa dị ezigbo mkpa.

Ihe Isi Ike e Zutere

E nweghị ịntanetị siri ike na-eme na ụmụakwụkwọ e nweghị ike iji ọwa okwu ndị a mee ihe ọbụla n'ụlọakwụkwọ. E nweghị akụrụngwa dịka kọmputa na projktọ na-enye nsogbu n'ikuzi nkuzi. E nweghịkwa ọzụzụ zuru oke na-eme ka ndị nkuzi ghara iji teknụzụ dijitalụ arụ ọrụ nke ọma. Ọzọkwa, e nweghị ndịna asụsụ Igbo zuru oke na ọwa okwu ndị a na-eme ka mmụta ghara izu oke. N'ikpeazụ, nke a na-egosipụta na e nwere nnukwu mkpa mmekọrịta na ụlọ mgbasa ozi dijitalụ dị iji mepụta ndịna asụsụ Igbo.

Nchịkọta na Mmechi

Teknụzụ dijitalụ nwere ike ịkwalite mmụta asụsụ Igbo site n'ime ka ọ dị mfe ma dịkwa ire dịka nchọcha chọpụtara nakwa n'akụkụ mmụta niile gbaa gburugburu. Iji ọwa okwu dijitalụ - Yuutubu, TịkTọkụ, na Pọdcastị bara uru maka nkuzi Igbo na ichekwa omenala. Ọ ga-eme ka mmụta bụrụ ihe egwuriegwu na ihe ntụrụndụ. Nchọpụta na-egosi na teknụzụ dijitalụ ga-eme ka nghọta na mmasị sie ike n'ọmụmụ asụsụ Igbo.

Ntụnye Aro

Site na nchọpụta nchọcha, a tụnyere aro ndị a:

1. Ka Gọọmenti tinye ịntanetị na akụrụngwa teknụzụ dijitalụ n'ụlọakwụkwọgasị.
2. Ka a na-enye ndị nkuzi ọzụzụ na wọkshọpu kwa mgbe kwa mgbe.
3. Ka a na-emepụta ndịna asụsụ Igbo na Yuutubu na TịkTọkụ site n'aka ndị ọkachamara.
4. Ka etinye teknụzụ dijitalụ n'ime kọrịkulum ọmụmụ asụsụ Igbo.
5. Imeka mmekọrịta dị n'etiti ụlọ mgbasa ozi dịka Google na TịkTọkụ maka enyemaka na ntolite ọmụmụ asụsụ Igbo.
6. Imekarị nnwale iji chọpụta uru ya kwa mgbe kwa mgbe.

Aro Maka Nchọcha N'ọdịnihu

1. Ka emekwa ụdị nchọcha a n'ogo agụmakwụkwọ dị iche iche, dịka na prịamarị nakwa Mahadum.
2. Ọzọkwa, ka emekwazi ụdị nchọcha a na steeti ndị ọzọ na Naịjirịa.
3. Nakwa iji AI na-akụzi asụsụ Igbo n'ogo agụmakwụkwọ dị iche iche.

Nrụtụaka

Adebayo, A. (2018). Technology integration in language education in Nigeria. *Journal of educational media and technology*, 12(2), 45–58.

Afolabi, O. (2021). Digital media and African languages. *African journal of linguistics*, 15(3), 112-130.

Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Prentice Hall.

Arohonyekachi, G. N. & Ezema, C. A. (2025). Iji ọwa mgbasa ozi yuutubu echekwa njirimara ndị Igbo na senchuri nke iri abụọ na otu: Ileba anya n'omenala ndị ahụ zuru Igbo niile ọnụ In *International journal of arts and technology education (IJATE).* 14, 201-210.

Eze, I. C. (2022). Challenges of Igbo language in Ebonyi State. *Ebonyi journal of languages*, 5(1), 20-35. 30.

Ezema, C. A. (2023). Adịmire ngwa nkuzi teknụụzụ nwere n'ikuzi asụsụ Igbo n'ọmụmụ izuzugbe na mahadum Naijiria, Nsụka nke Steti Enugwu In *Port harcourt journal of history and diplomatic studies (PJHDS)*. 10(3), 307-321.

Federal Ministry of Education. (2020). *National policy on education* (7th ed.). NERDC Press.

Johnson, M. (2022). Podcasts in language acquisition. *International journal of audio education,* 10(2), 89-102.

Kumar, S. (2023). TikTok in language learning: Indian case studies. *International journal of digital education*, 8(1), 45-60.

Lee, J. (2024). Social media and youth engagement in learning. *Journal of digital media*, 12(4), 150-165.

Mayer, R. E. (2019). *Multimedia learning (2nd ed.)*. Cambridge University Press.

Mutua, K. (2024). Digital tools for Kiswahili revitalization. *African education review*, 18(3), 78- 92.

Obiakor, F. E. (2020). Language endangerment in Africa: The case of Igbo. *Journal of African linguistics*, 22(4), 200-215.

Okeke, C. O., & Eze, I. C. (2021). Revitalizing indigenous languages through digital media in secondary schools. *Nigerian journal of language and culture*, 9(1), 66–81.

Smith, R. (2023). Yuutubu's role in modern education. *Global education journal*, 15(2), 110-125.

TikTok Global Report, (2025). Digital trends in education.

UNESCO (2019). *Digital learning and language preservation: Global education monitoring report.* UNESCO Publishing.

UNESCO, (2022). *State of indigenous languages in Nigeria*. UNESCO.

Vygotsky, L. (1934). *Thought and language*. MIT Press.

Youtube Statistics. (2024). *Global user report*. Google Inc.